

Vecht terug, en verbeter de kwaliteit

De protestactie van programmamakers heeft naast bovenstaand artikel van Van Westerloo veel meer reacties losgemaakt in Hilversum. Hieronder een selectie uit andere artikelen.

Terugvechten

De actievoerende programmamakers richten zich tegen de verkeerde vijand: de verdoemde raad van bestuur, die Nederland 1, 2 en 3 aan commerciële en politieke wolven wil voeren en hun programma's vernietigt ten koste van succesvollere, foute want geldgenererende programma's.

Het gaat niet goed met de publieke omroep. Het systeem is langzaam aan het imploderen. De bezorgheid van de actievoerders is daarom terecht. Maar als ze wilden staken hadden ze beter hun eigen directies kunnen adresseren. Die zijn niet in staat geweest het tij te keren.

Nu ligt er een alternatief: het programmeermodel dat de raad van bestuur wil invoeren. Dat is een model dat terugvecht. En succesvol kan zijn. Meer kijkers en meer inkomsten. Of beter: een wat beperkte teruggang.

Niet door net te doen alsof wij Talpa, SBS of RTL zijn en de succesvolle programma's daar weg te ko-

pen of te kopiëren. Simpelweg door de eigen programma's beter en logischer te programmeren. En dus meer mensen te bereiken.

Wat is daar eigenlijk op tegen? Wat is er op tegen als Paul de Leeuw op Nederland 2 een half miljoen kijkers meer trekt dan op 3? Dan maakt hij nog steeds hetzelfde programma, dat nog steeds van de VARA is, waarvoor nog steeds financiering is.

Voor de thuisnetbeheerders is het misschien even wennen, maar dit publieke bestel is eigendom van de kijkers, de makers, en dan pas van de directies en voorzitters. Is het niet logisch om eindelijk eens de kijkers als vertrekpunt te nemen?

Meestal houd ik me rustig in dit soort discussies. Maar het wordt tijd dat de publieke omroep terugvecht: niet alles van publieke waarde behoort weerloos te zijn. Publieke journalistiek behoort te laten zien dat het continuïteit belichaamt en garandeert. De vrije markt is ook niet alles (zie wat er bij de kranten gebeurt) en niet iedere commerciële gigant steekt veelbelovende aandacht in informatie (zie Talpa en NSE).

Met het programmeermodel kan een alternatief gebouwd worden. Natuurlijk moet er nog veel gesleuteld worden, maar eindelijk wordt de blik eens naar buiten gericht, en wordt er gedacht in termen van succes, en niet van *Verel-*

dung. Publiek opereren, dat is iets anders dan netjes in een hoekje staan te wachten totdat er weer een klap wordt uitgedeeld.

Met deze keuze kan Den Haag eindelijk weer op terechte gronden worden aangesproken om van het nieuwe plan een succes te maken. Het inerte Hilversum en het onnavolgbare Den Haag kunnen zo nog tot iets moois komen. Althans, tot iets dat kan overleven, en dat niet ergens in een afbraakwijk scharrelend moet zien rond te komen.

(Hans Laroes, hoofdredacteur NOS-Journaal/NOS-Nieuws)

Geef plan een kans

De publieke omroep is verstrikt geraakt in een neerwaartse spiraal. Iedere omroepbestuurder weet en wist dat. Toch hebben zij er niks tegen gedaan, want de eigen positie zou eens in het gedrang kunnen komen. Met de plannen van staatssecretaris Van der Laan verschrompelen de verenigingen weliswaar op termijn (2011) tot 37,5 procent van hun budgettaire omvang van 2004, maar de ruimte voor de eigen identiteit zou vanaf 2008 alleen maar groeien. Dat vooruitzicht maakt alle ellende kennelijk acceptabel.

Omroepvoorzitter Harm Bruins Slot wil nu het oude plan van zenderprofielen alsnog ten uitvoer brengen. Eén net voor jongeren en vernieuwing; één voor cultuur,

verdieping en zingeving, en één algemeen familiaal net. Dit plan verdient een serieuze kans, of het nou op twee of op drie televisiezenders gebeurt. Het biedt in een extern pluriform bestel, waarin de komende tien jaar nog altijd omroepverenigingen zullen blijven figureren, een reëlere mogelijkheid om de terugval in aantallen kijkers te stoppen (en wie weet zelfs kijkers terug te winnen) dan het zogeheten thuisnetmodel, waarin omroepen ieder op één bepaalde zender hun thuisbasis hadden. Zolang de publieke omroep mede afhankelijk is van reclame-inkomsten, is het verstandig te proberen het verlies daarvan zoveel mogelijk te beperken. Alleen dat al legitimeert ingrijpen van de raad van bestuur. Na al het halfbakken knip- en plakwerk gebeurt er eindelijk eens wat.

Het gaat bij de verdeling in Nederland A, B en C niet allereerst om marktaandeelen, maar om inhoud. Vanzelfsprekend zullen er bij een stevige aanpassing van zenderprofielen programma's sneuvelen. Maar breng er iets bijzonders voor terug, bied inventiviteit en kwaliteit. Plaats de zenders onder de leiding van goede hoofdredacteurs, die grote en kleinere doelgroepen in de juiste mate en in de juiste frequentie weten te bedienen en bereiken. Televisie is net zo min als radio nog een massamedium. Het is een medium voor doelgroepen geworden, en de grootste doel-

groep wordt door de commercie al geserveerd. Het zal moeite kosten die groep (deels) te herwinnen.

Hilversum heeft de huidige situatie, waarin de publieke omroep in de greep is geraakt van de angst voor marginalisering, grotendeels aan zichzelf te danken. Het gebrek aan veranderingsgezindheid en flexibiliteit is er traditioneel sterk. Misschien kan dat eindelijk doorbroken worden, in de hoop dat daarbij gewaakt wordt voor middelmatigheid, goedkope successen en het gekende – daarvoor is een publieke omroep niet nodig.

(Ad 's-Gravesande, werkte onder meer voor VPRO, NPS en AVRO en is nu adviseur voor kunst en media en voorzitter van Kunsten '92)

Geen kwaliteit

Het navelstarende Hilversum zou zich eens zorgen moeten gaan maken om het nog te veel hoorbare en zichtbare gebrek aan kwaliteit. Neem omroepbaas Bierman, verantwoordelijk voor programmazaken. Zaterdag in Nova zei hij veel, maar geen woord over kwaliteit. „Dit beschadigt de publieke omroep. De omroep is in zwaar weer. Alle reden om ongerust en kwaad te zijn. Ik vind het terecht dat iedereen nu opgewonden is.” Misschien dat hij nog eens toekomt aan gesprekken met programmamakers over de kwaliteit van de producten die de luisteraar en kij-

ker worden aangeboden van onder meer hun belastingcenten. Er is veel kwaliteit, maar heel vaak ontbreekt die ook. Als daaraan niets wordt gedaan, als kijkcijfers belangrijker gevonden worden dan kwaliteit, zal de politiek de bezuinigingen blijven herhalen en de publieke omroep daarmee steeds verder naar de afgrond duwen.

Zolang snelle media als radio en televisie regelmatig achter de kranten aanlopen met het dagelijks nieuws, kan er heel wat verbeterd worden aan de kwaliteit van de nieuwsvoorziening door de publieke omroep. Samen met de achtergrondrubrieken vormt het nieuws de kern van de kwaliteits-toets door de luisteraar of kijker. Kwaliteit moet, kijkcijfers zijn een bedreiging voor de publieke omroep.

De grootste en belangrijkste tv-nieuwsbron van het publieke omroepbestel is het NOS journaal. Leiding en medewerkers van dat programma zouden weer een nieuwsprogramma moeten maken dat kan wedijveren met de bekende journaals in onze buurlanden. Ook de grote Nederlandse dagbladen kunnen als voorbeeld dienen voor kwalitatief goede informatie. Bezuinigingen staan het kwaliteitsbesef en het spreken daarvoor niet in de weg, navelstaren wel. *(Cees Gravesandaal, ex-verslaggever bij NCRV en KRO en ex-politiek redacteur voor Den Haag Vandaag radio en tv)*